



### کتابی متقن‌تر و مستدل‌تر و محکم‌تر از قرآن محال بود بیاید

حضرت آیت‌الله عبدالله جوادی آملی پیش ظهر دیروز شنبه در مسجد اعظم در ادامه درس تفسیر آیات مبارکه سوره فصلت گفت: چون سوره مبارکه فصلت در مکه نازل شد و سور مکی به مسائل مهمی همچون اصول دین و خطوط کلی فقه و اخلاق می‌پردازد، این سوره مبارکه فصلت از آغاز از جریان وحی و نبوت شروع کرد و بعد توحید و بعد ادله معاد و دوباره به مسأله وحی و نبوت پرداختند، زیرا جریان وحی و نبوت بسیار مورد ابتلای مردم بود.

گزارشی از تازه‌ترین درس تفسیر آیت‌الله جوادی آملی:

کتابی متقن‌تر و مستدل‌تر و محکم‌تر از قرآن محال بود بیاید ممکن نیست، بعداً کتابی پیدا شود که قرآن را نقض کند

حضرت آیت‌الله عبدالله جوادی آملی پیش ظهر دیروز شنبه در مسجد اعظم در ادامه درس تفسیر آیات مبارکه سوره فصلت گفت: چون سوره مبارکه فصلت در مکه نازل شد و سور مکی به مسائل مهمی همچون اصول دین و خطوط کلی فقه و اخلاق می‌پردازد، این سوره مبارکه فصلت از آغاز از جریان وحی و نبوت شروع کرد و بعد توحید و بعد ادله معاد و دوباره به مسأله وحی و نبوت پرداختند، زیرا جریان وحی و نبوت بسیار مورد ابتلای مردم بود.

وی افزود: در ابتدای این سوره که از حوامیم است با حروف مقطعه شروع می‌شود و سخنان دیگران را درباره قرآن نقل کرد و در آیه 26 به نقل از کافران فرمود که می‌گویند به این قرآن گوش نسپارید و در آن اخلاص ایجاد کنید تا شاید شما پیروز شوید.

مفسر برجسته قرآن کریم با اشاره به آیه 40 سوره فصلت که می‌فرماید: «إِنَّ الَّذِينَ يَلْحَدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا يَحْقُقُونَ عَلَيْنَا أَمْنٌ يَلْقَى فِي النَّارِ حَبِيرٌ أَمْ مَن يَأْتِي آمِنًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ»، اظهار کرد: الحاد یعنی به طرف لحد رفتن، گوشه گور را لحد می‌گویند، «الحَد» یعنی از جاده مستقیم به گوشه رفته است که به خطر نزدیک‌تر شده است.

\* دستور تقوا مال کسی است که در صراط مستقیم است

وی افزود: کسی که از هسته مرکزی عقل فاصله بگیرد و گوشه‌گیری کند و زاویه بگیرد، الحاد یافته است، کسانی را که الحاد پیدا کردند را مذمت کرد، الحاد گاه در آیات وحی و نبوت، یا در آیات توحیدی یا در آیات معاد واقع می‌شود، فرمود از ما پوشیده نیستند و نمی‌توانند خودشان را از ما پنهان کنند.

حضرت آیت‌الله جوادی آملی خاطرنشان کرد: دیگر این که فرمود این‌ها با اهل بهشت یکسان نیستند و دیگر این که فرمود این‌ها که به هیچ وجه حرف انبیا را گوش نمی‌دهند دیگر به آنان دستور تقوا نمی‌دهیم، دستور تقوا مال کسی است که در صراط مستقیم است، او باید بفهمد که کار گذشته است.

\* قرآن در بهترین وجه نازل شده است

وی با اشاره به این که بیماری کسی که از حد طبیعی گذشته است و پزشکان را ناامید کرده است، به او می‌گویند هر چه خواستی بکن، اظهار کرد: این «اعملوا ما شئتم» در برابر «اتقوا» است که به دیگران فرمود، در پایان سوره هود هم مشابه این مطلب آمده است، فرمود این‌ها که به هیچ وجه ایمان نمی‌آورند به همین جهت هر چه می‌خواهید بکنید.

مؤلف کتاب مفاتیح‌الحیات ابراز کرد: قرآن فرمود احتمال هست که یا ایمان بیاورید که در روز قیامت با ایمان بیائید یا کفر بورزید که در آتش افکنده می‌شوید اما چون فضا، فضای کفر است، دیگر دستور تقوا به شما داده نمی‌شود، هر کار دلتان می‌خواهد بکنید، تهدید دیگر این است که به آنان می‌گوید هر کاری می‌خواهید بکنید که خداوند به آن چه انجام می‌دهید بصیر است.

وی با اشاره به این که خدای سبحان فرمود ما نظام عالم را به بهترین وجه آفریدیم، افزود: چون نظام هستی احسن المخلوق است، با لای نفی جنس فرمود «لاتبدیل لخلق‌الله»، نه دیگری می‌تواند این نظام را عوض کند و نه خداوند می‌خواهد آن را عوض کند، چون در بهترین وجه آفریده شده است.

\* کتابی متقن‌تر و مستدل‌تر و محکم‌تر از قرآن محال بود بیاید

حضرت آیت‌الله جوادی آملی ادامه داد: برای قرآن هم فرمود خداوند کسی است که بهترین کتاب را نازل کرد، اگر کتابی برای بشر الی یوم القیامه ساخته شد و کتابی از این جامع‌تر فرض می‌شد و ذات اقدس اله آن را نازل نمی‌کرد، این یا به خاطر عجز، یا جهل یا بخل بود، چون این صفت‌ها از خداوند دور است، پس این کتاب بهترین کتاب‌ها است.

وی با بیان این که کتابی متقن‌تر و مستدل‌تر و محکم‌تر از قرآن محال بود بیاید، گفت: برای همین فرمود خداوند کسی است

که بهترین کتاب را نازل کرد و برای همین هم فرمود در حرم امن کتاب بطلان راه ندارد و تغییری هم در آن وجود ندارد، خداوند آن را تغییر نمی‌دهد چون بهترین کتاب است و دیگری تغییر نمی‌دهد که توان آن را ندارد.

\* خداوند فرمود ما زنده بودن قرآن در جامعه را حفظ می‌کنیم

مفسر برجسته قرآن کریم با اشاره به آیه «إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ وَإِنَّ لَهُمْ لَكِتَابًا عَزِيزًا (41)»، خاطرنشان کرد: این که فرمود ما ذکر را نازل کردیم به این جهت که قرآن کتابی نیست که در کتابخانه بماند و خاک بخورد، قرآن کتاب ذکر و یاد است، خداوند فرمود ما ذکر بودن قرآن و زنده بودن قرآن در جامعه را حفظ می‌کنیم، این کتاب تذکره و یادآوری است، حرف‌هایی می‌زند که انسان آن‌ها را می‌داند.

وی بیان کرد: وقتی لایه‌ها و اغراض و غرایز را کنار بزند و دفائن عقول را نشان دهد، هنگامی که قرآن خوانده شود، سر تکان می‌دهد و تأیید می‌کند که این را می‌دانسته است، وجود مبارک حضرت ابراهیم(ع) با یک تبر درون مردم را بیرون آورد و آشکار کرد، این تذکره و یادآوری می‌شود.

حضرت آیت‌الله جوادی آملی اظهار کرد: البته بعد از تذکره و یادآوری مطالب علمی فراوانی دارد، فرمود ما این ذکر را حفظ کردیم، در آیه محل بحث کیفر کسانی را که به ذکر کافر شدند، را ذکر نکرده است، یا از آیات قبل معلوم می‌شود یا از باب اهمیت موضوع ذکر نکرده است، اینان که به قرآن کافر می‌شوند بدانند که قرآن کتاب عزیزی است.

\* عزیز به معنای نفوذناپذیر است

وی گفت: عزیز هم به معنای غالب نیست، بلکه به معنای نفوذناپذیر است، زمین سفت و سختی که کلنگ در آن اثر نمی‌کند، می‌گویند ارض عزاز، انسانی که نفوذناپذیر است می‌گویند عزیز است، آن وقت غالب بودن لازمه نفوذناپذیری است، قرآن کریم کتاب عزیز است.

مفسر برجسته قرآن کریم با اشاره به آیه «لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِّنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ (42)»، ادامه داد: از تمام جهات قرآن محفوظ است، نه از قبل ادله‌ای می‌توان بر بطلان کتاب ارائه کرد، از کتاب‌های آسمانی و مانند آن و نه بعدا کتاب و عالم و دانشمندی ظهور می‌کند که بتواند به حریم قرآن وارد شود، به این دلیل که این قرآن از نزد حکیم نازل شده و محکم و خلل‌ناپذیر است و چون از جانب حمید است، محمود بودنش دائمی است.

\* ممکن نیست، بعدا کتابی پیدا شود که قرآن را نقض کند

وی با بیان این که از هیچ جهت باطل به حرم امن قرآن راه ندارد، کسی بخواهد دستکاری کند، مقدور نیست، ادامه داد: کتابی از کتاب‌های آسمانی، صحف ابراهیم و زبور حرفی داشته باشند که قرآن را باطل کند، محال است، از افکار بشری فکری درباره قرآن رخنه کند که اشکالی درباره قرآن پیدا کند، ممکن نیست، بعدا کتابی پیدا شود که قرآن را نقض کند، وجود ندارد.

\* «نقض»، «منع» و «معارضه»،

سه راه نقد هر متنی است

حضرت آیت‌الله جوادی آملی خاطرنشان کرد: اگر کسی بخواهد یک مطلب یا کتابی را نقد کند سه راه دارد، یا می‌تواند آن را نقض کند، نقض نشان می‌دهد که آن دلیل، دلیل نیست، برای این که ما همین دلیل را در جای دیگر اجرا می‌کنیم و جواب نمی‌دهد، راه دیگر منع است، این است که آن مقدمه‌ای که شما ذکر کردید از درون پوسیده است و احتیاج به اثبات دارد.

وی افزود: معارض هم یعنی این که کاری به دلیل شما ندارد، در عرض دلیل شما دلیل دیگری می‌آورد و نتیجه‌ای دیگر می‌گیرد، بیش از سه راه نیست و کمتر از سه راه نیست، کسی که می‌خواهد متنی را نقد کند باید با سه راه نقض، منع و معارضه وارد شود، در قرآن نه نقض و نه منع و نه معارضه راه دارد.

مؤلف کتاب مفاتیح‌الحیات اظهار کرد: قرآن حرف کتاب‌های آسمانی را تأیید کرده است، کسی بخواهد با هوچی‌گری و سحر و شعبده و جادو و کهنات قرآن را متهم کند، خداوند فرمود ما جلوی آنان را می‌گیریم، بخواهد دست تطاول به سوی قرآن دراز کند، فرمود ما جلوی آنان را می‌گیریم، برای این که ما قرآن را به عنوان یک کتاب علمی محض نازل نکردیم، ما آن را به عنوان یک تذکره نازل کردیم.

وی با اشاره به آیه «مَا يُقَالُ لَكَ إِذَا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِنْ قَبْلِكَ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ (43)»، گفت: فرمود حرف‌هایی که درباره شما و کتاب‌های شما گفتند که به قرآن گوش ندهید و سحر و شعبده و مانند آن است، درباره کتاب‌های آسمانی پیشین هم گفتند، درباره صحف انبیا قبلی هم الحاد ورزیدند، پیامبر(ص) را هم مانند دیگر انبیا به ساحر و شاعر و مجنون بودن متهم کردند.

حضرت آیت‌الله جوادی آملی بیان کرد: مطلب دیگر این که از این آیه بر می‌آید مطالبی را که به دیگر پیامبران الهی گفته شده است، به پیامبر خاتم(ص) نیز گفته شده است، در سوره مبارکه احقاف می‌فرماید بگو که من پیامبر نوظهوری نیستم و حرف‌های کلی و خطوط کلی با انبیای پیشین مشترک است.

وی گفت: فرمود ما به انبیای قبلی گفتیم که استقامت کنید و صابر باشید و تحمل کنید به شما هم همین حرف را می‌زنیم، صبر آن داروی تلخ است، اگر کسی این رنج را تحمل کند، صابر است، اگر کسی بتواند بار زیادی را حمل کند به او می‌گویند حلیم است، ما ناچاریم دو کلمه را کنار هم بگذاریم و در معنای حلم بگوئیم بردباری، آن چنان عربی قدرت دارد که در بسیاری از موارد فارسی به پای آن نمی‌رسد.